

ION NEAGU (coordonator)

MIRCEA DAMASCHIN

ANDREI VIOREL IUGAN

DREPT PROCESUAL PENAL

PARTEA GENERALĂ

Mapă de seminar

Ediția a II-a, revizuită și adăugită

Universul Juridic
București
- 2018 -

Cuprins

PARTEA I SINTEZE DE TEORIE. SPEȚE. GRILE

CAPITOLUL I

NOȚIUNI GENERALE PRIVIND PROCESUL PENAL ȘI DREPTUL PROCESUAL PENAL. PRINCIPIILE APLICĂRII LEGII PROCESUAL PENALE

<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	15
1. Procesul penal, mijloc de realizare a justiției penale.....	15
1.1. Definiția procesului penal	15
1.2. Fazele procesului penal.....	16
1.2.1. Noțiuni	16
1.2.2. Urmărirea penală	17
1.2.3. Judecata	18
1.2.4. Punerea în executare a hotărârilor penale rămase definitive	18
1.2.5. Organele judiciare care acționează în fiecare fază a procesului penal.....	19
2. Dreptul procesual penal. Legăturile dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept	20
2.1. Noțiunea, obiectul și sarcinile dreptului procesual penal.....	20
2.2. Legăturile dreptului procesual penal cu alte ramuri de drept.....	20
3. Faptele și raporturile juridice procesual penale.....	21
3.1. Noțiunea și clasificarea faptelor juridice procesual penale.....	21
3.2. Noțiunea, elementele și trăsăturile raporturilor juridice procesual penale.....	22
4. Știința dreptului procesual penal. Legăturile științei dreptului procesual penal cu alte științe auxiliare ale dreptului	23
4.1. Noțiunea, obiectul și metodele științei dreptului procesual penal.....	23
4.2. Legăturile științei dreptului procesual penal cu alte științe auxiliare ale dreptului.....	23
5. Izvoarele juridice ale dreptului procesual penal. Interpretarea normelor juridice procesual penale	24
5.1. Izvoarele juridice ale dreptului procesual penal.....	24
5.2. Interpretarea normelor juridice procesual penale.....	27
6. Aplicarea legii procesual penale în spațiu și timp	29
6.1. Aplicarea legii procesual penale în spațiu.....	29
6.2. Aplicarea legii procesual penale în timp	30
7. Principiile fundamentale ale procesului penal în România	31
7.1. Noțiunea de principiu fundamental.....	31
7.2. Sistemul principiilor fundamentale	31
7.3. Conținutul principiilor fundamentale.....	32
7.3.1. Legalitatea procesului penal	32
7.3.2. Separarea funcțiilor judiciare.....	33
7.3.3. Prezumția de nevinovăție.....	34

7.3.4. Aflarea adevărului	34
7.3.5. <i>Ne bis in idem</i>	35
7.3.6. Principiul obligativității punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale	35
7.3.7. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal	38
7.3.8. Dreptul la libertate și siguranță	38
7.3.9. Dreptul la apărare	39
7.3.10. Respectarea demnității umane și a vieții private	40
7.3.11. Limba oficială și dreptul la interpret	41
7.3.12. Principiul egalității persoanelor în procesul penal	42
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	43
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	45
CAPITOLUL AL II-LEA	
PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	53
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	53
1. Noțiunea de „participanți în procesul penal”	53
2. Organele judiciare	53
2.1. Clasificare	53
2.2. Organele de cercetare penală	53
2.2.1. Considerații preliminare	53
2.2.2. Organizarea și funcționarea organelor de cercetare penală	54
2.2.3. Atribuțiile organelor de cercetare penală în cadrul procesului penal	55
2.3. Procurorul	56
2.3.1. Considerații preliminare	56
2.3.2. Organizarea Ministerului Public și principiile care stau la baza desfășurării activității sale	56
2.3.3. Atribuțiile Ministerului Public	57
2.4. Judecătorul de drepturi și libertăți	58
2.4.1. Definiție	58
2.4.2. Atribuții	58
2.5. Judecătorul de cameră preliminară	60
2.5.1. Definiție	60
2.5.2. Atribuții	60
2.6. Instanțele judecătorești	61
2.6.1. Considerații preliminare	61
2.6.2. Organizarea instanțelor judecătorești	61
2.6.3. Compunerea completelor de judecată	63
3. Subiecții procesuali principali	65
3.1. Considerații preliminare	65
3.2. Suspectul	65
3.3. Persoana vătămată	68
4. Părțile	69
4.1. Considerații preliminare	69
4.2. Inculpatul	69

4.3. Partea civilă.....	71
4.4. Partea responsabilă civilmente.....	73
5. Succesorii, reprezentanții și substituiții procesuali	76
5.1. Succesorii.....	76
5.2. Reprezentanții	77
5.3. Substituiții procesuali.....	80
6. Apărătorul în procesul penal	80
6.1. Calitatea de apărător în procesul penal	80
6.2. Asistența juridică	82
6.3. Drepturile și obligațiile avocatului.....	85
6.4. Consultarea dosarului.....	86
7. Alți subiecți procesuali.....	87

<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	<i>88</i>
--------------------------------------	-----------

<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	<i>94</i>
---------------------------------------	-----------

CAPITOLUL AL III-LEA

ACȚIUNILE ÎN PROCESUL PENAL	102
--	------------

<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	<i>102</i>
---	------------

1. Acțiunea penală.....	102
1.1. Noțiune.....	102
1.2. Obiectul și subiecții acțiunii penale	102
1.3. Trăsăturile acțiunii penale.....	103
1.4. Momentele desfășurării acțiunii penale	104
1.4.1. Punerea în mișcare a acțiunii penale.....	104
1.4.2. Exercițarea acțiunii penale.....	106
1.4.3. Stingerea acțiunii penale.....	106
1.5. Continuarea procesului penal.....	115
2. Acțiunea civilă.....	117
2.1. Noțiune.....	117
2.2. Condițiile exercitării acțiunii civile.....	117
2.3. Obiectul și subiecții acțiunii civile.....	120
2.3.1. Obiectul acțiunii civile.....	120
2.3.2. Subiecții acțiunii civile	123
2.4. Trăsăturile acțiunii civile	126
2.5. Exercițarea acțiunii civile	127
2.5.1. Dreptul de opțiune în exercițarea acțiunii civile.....	127
2.5.2. Exercițarea acțiunii civile la instanța penală	128
2.5.3. Exercițarea acțiunii civile la instanța civilă.....	129
2.6. Rezolvarea acțiunii civile în cadrul procesului penal	129
2.7. Raportul dintre acțiunea civilă și acțiunea penală.....	133

<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	<i>134</i>
--------------------------------------	------------

<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	<i>141</i>
---------------------------------------	------------

CAPITOLUL AL IV-LEA COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ

COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	151
Secțiunea I. Sinteze de teorie	151
1. Noțiunea și formele competenței	151
1.1. Noțiune	151
1.2. Formele competenței	151
1.2.1. Clasificare	151
1.2.2. Competența funcțională	151
1.2.3. Competența materială	152
1.2.4. Competența teritorială	153
1.2.5. Competența personală	156
1.2.6. Competența specială	157
2. Competența organelor de urmărire penală	158
2.1. Competența organelor de cercetare penală	158
2.2. Competența procurorului	158
3. Competența judecătorului de drepturi și libertăți și a judecătorului de cameră preliminară	159
3.1. Competența judecătorului de drepturi și libertăți	159
3.2. Competența judecătorului de cameră preliminară	160
4. Competența instanțelor de judecată	160
4.1. Competența judecătorei	160
4.2. Competența tribunalului	161
4.3. Competența tribunalului specializat pentru minori și familie	163
4.4. Competența curții de apel	163
4.5. Competența tribunalului militar	164
4.6. Competența curții militare de apel	165
4.7. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție	165
5. Instituții legate de competență	166
5.1. Prorogarea de competență	166
5.1.1. Considerații generale	166
5.1.2. Reunirea obligatorie și reunirea facultativă a cauzelor	167
5.1.3. Procedura reunirii cauzelor	167
5.1.4. Disjungerea	169
5.1.5. Chestiunile prelabile	169
5.1.6. Schimbarea încadrării juridice și schimbarea calificării faptei	170
5.2. Declinarea de competență, conflictul de competență și excepțiile de necompetență	171
5.2.1. Declinarea de competență	171
5.2.2. Conflictul de competență	171
5.2.3. Excepțiile de necompetență	173
5.3. Incompatibilitatea și remediile ei	174
5.3.1. Incompatibilitatea	174
5.3.2. Remediile procesuale ale incompatibilității	179
5.3.2.1. Abținerea	179
5.3.2.2. Recuzarea	181
5.3.2.3. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării organelor de cercetare penală	182
5.3.2.4. Procedura de soluționare a abținerii sau recuzării procurorului	182

5.4. Strămutarea	183
5.4.1. Noțiunea și temeiul strămutării. Cazuri	183
5.4.2. Procedura strămutării	183
5.5. Desemnarea altei instanțe pentru judecarea cauzei (art. 76 C. pr. pen.)	186
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	187
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	191
CAPITOLUL AL V-LEA	
PROBAȚIUNEA ÎN PROCESUL PENAL	204
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	204
1. Probele în procesul penal	204
1.1. Noțiunea și importanța probelor	204
1.2. Clasificarea probelor	204
1.3. Obiectul probațiunii	205
1.3.1. Noțiune și clasificare	205
1.3.2. Fapte și împrejurări care formează obiectul probațiunii	206
1.3.3. Faptele și împrejurările care nu trebuie dovedite	207
1.3.4. Alte fapte și împrejurări care pot forma obiectul probațiunii	208
1.3.5. Faptele și împrejurările care nu pot forma obiectul probațiunii	208
1.4. Cerințele probelor	209
1.5. Sarcina probațiunii	210
1.6. Administrarea probelor	210
1.7. Excluderea probelor	212
1.8. Aprecierea probelor	215
2. Mijloacele de probă în procesul penal	215
2.1. Noțiunea și importanța mijloacelor de probă	215
2.2. Declarațiile subiecților procesuali principali, ale părților și ale martorilor	216
2.2.1. Declarațiile suspectului sau ale inculpatului	216
2.2.2. Declarațiile persoanei vătămate, ale părții civile și ale părții responsabile civilmente	220
2.2.3. Declarațiile martorilor	224
2.2.3.1. Dispoziții generale	224
2.2.3.2. Dispoziții speciale privind martorii	229
2.2.4. Procedee speciale de obținere a declarațiilor subiecților procesuali principali, părților și martorilor	232
2.3. Identificarea persoanelor și a obiectelor	232
2.4. Metode speciale de cercetare și supraveghere	234
2.4.1. Supravegherea tehnică	234
2.4.2. Obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane	241
2.4.3. Reținerea, predarea și percheziționarea trimiterilor poștale	243
2.4.4. Utilizarea investigatorilor sub acoperire sau cu identitate reală și a colaboratorilor	245
2.4.5. Participarea autorizată la anumite activități	247
2.4.6. Livrarea supravegheată	248
2.4.7. Obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului	250

2.4.8. Obținerea de date financiare privind situația financiară a unei persoane	251
2.5. Înscrisurile și mijloacele materiale de probă.....	252
2.5.1. Înscrisurile	252
2.5.2. Mijloacele materiale de probă	254
2.6. Procedee de descoperire și de ridicare a înscrisurilor și a mijloacelor materiale de probă....	254
2.6.1. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	254
2.6.2. Percheziția	256
2.6.2.1. Percheziția domiciliară.....	256
2.6.2.2. Percheziția corporală	262
2.6.2.3. Percheziția vehiculelor	263
2.6.2.4. Percheziția informatică.....	263
2.6.3. Cercetarea la fața locului	265
2.6.4. Reconstituirea	266
2.7. Constatarea și expertiza	267
2.7.1. Constatarea	267
2.7.2. Expertizele	269
2.7.3. Expertiza medico-legală psihiatrică.....	274
2.7.4. Expertiza toxicologică	278
2.7.5. Expertiza genetică judiciară.....	278
2.7.6. Alte lucrări medico-legale	279
2.7.6.1. Autopsia medico-legală.....	279
2.7.6.2. Exhumarea.....	280
2.7.6.3. Examinarea medico-legală a persoanei	280
2.7.6.4. Examinarea fizică.....	280
2.8. Fotografiera și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane	282
2.9. Alte instituții legate de administrarea probelor în procesul penal.....	283
2.9.1. Comisia rogatorie.....	283
2.9.2. Delegarea	284
2.9.3. Martorii asistenți.....	284
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	<i>286</i>
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	<i>291</i>
CAPITOLUL AL VI-LEA	
MĂSURILE PROCESUALE	299
<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	<i>299</i>
1. Noțiunea, caracterizarea și clasificarea măsurilor procesuale	299
1.1. Noțiunea și caracterizarea măsurilor procesuale	299
1.2. Clasificarea măsurilor procesuale	299
2. Măsurile preventive.....	300
2.1. Considerații preliminare.....	300
2.2. Dispoziții generale privind măsurile preventive	300
2.2.1. Luarea măsurilor preventive	300
2.2.2. Înlocuirea măsurilor preventive.....	302

2.2.3. Revocarea măsurilor preventive	304
2.2.4. Încetarea de drept a măsurilor preventive.....	305
2.2.5. Căile de atac împotriva actelor prin care se dispune asupra măsurilor preventive	307
2.2.5.1. Considerații preliminare	307
2.2.5.2. Plângerea împotriva ordonanței organului de cercetare penală sau a procurorului privind măsura reținerii	308
2.2.5.3. Plângerea împotriva ordonanței procurorului prin care s-a dispus sau s-a prelungit măsura preventivă a controlului judiciar sau a controlului judiciar pe cauțiune.....	308
2.2.5.4. Contestația împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor preventive în cursul urmăririi penale.....	309
2.2.5.5. Contestația împotriva încheierilor prin care judecătorul de cameră preliminară se pronunță asupra măsurilor preventive în cursul procedurii de cameră preliminară	311
2.2.5.6. Contestația împotriva încheierilor prin care instanța de judecată se pronunță asupra măsurilor preventive în cursul judecății în primă instanță	313
2.3. Măsurile preventive privite în special.....	314
2.3.1. Reținerea.....	314
2.3.2. Controlul judiciar.....	316
2.3.3. Controlul judiciar pe cauțiune	324
2.3.4. Arestul la domiciliu	326
2.3.5. Arestarea preventivă.....	336
2.3.6. Dispoziții generale privind măsurile preventive.....	348
2.4. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicabile minorilor	350
2.5. Măsurile preventive aplicabile persoanei juridice.....	351
3. Alte măsuri procesuale	352
3.1. Măsurile de ocrotire	352
3.2. Măsurile de siguranță.....	352
3.2.1. Obligarea provizorie la tratament medical	353
3.2.2. Internarea medicală provizorie	355
3.3. Măsurile asigurătorii	357
3.3.1. Considerații preliminare	357
3.3.2. Sechestrul penal propriu-zis	360
3.3.3. Notarea ipotecară.....	363
3.3.4. Poprirea.....	364
3.3.5. Căi de atac	364
3.4. Restituirea lucrurilor	366
3.5. Restabilirea situației anterioare	367

<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	368
--------------------------------------	-----

<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	372
---------------------------------------	-----

CAPITOLUL AL VII-LEA

ACTELE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE COMUNE	385
--	-----

<i>Secțiunea I. Sinteze de teorie</i>	385
---	-----

1. Noțiunea și clasificarea actelor procesuale procedurale	385
1.1. Noțiunea de acte procesuale și acte procedurale	385
1.2. Clasificarea actelor procesuale și procedurale	386
2. Citarea. Comunicarea actelor procedurale. Mandatul de aducere	387
2.1. Citarea	387
2.2. Comunicarea altor acte procedurale	393
2.3. Mandatul de aducere	394
2.4. Accesul la bazele electronice de date	396
3. Modificarea actelor procedurale. Îndreptarea erorilor materiale. Înlăturarea unor omisiuni vădite	397
3.1. Modificarea actelor procedurale	397
3.2. Îndreptarea erorilor materiale evidente	397
3.3. Înlăturarea unor omisiuni vădite	398
4. Instituții legate de actele procesuale și procedurale	398
4.1. Termenele	398
4.1.1. Noțiunea și importanța termenelor	398
4.1.2. Clasificarea termenelor	398
4.1.3. Modul de calcul al termenelor	400
4.1.4. Acte considerate ca făcute în termen	401
4.2. Sancțiunile procedurale penale	402
4.2.1. Considerații preliminare	402
4.2.2. Inexistența	402
4.2.3. Decăderea	402
4.2.4. Inadmisibilitatea	403
4.2.5. Excluderea probelor	404
4.2.6. Nulitățile	404
4.3. Cheltuielile judiciare. Amenda judiciară	410
4.3.1. Cheltuielile judiciare	410
4.3.2. Amenda judiciară	412
<i>Secțiunea a II-a. Spețe</i>	415
<i>Secțiunea a III-a. Grile</i>	420

PARTEA A II-A

SOLUȚIILE SPEȚELOR. RĂSPUNSURI GRILE

CAPITOLUL I

NOȚIUNI GENERALE PRIVIND PROCESUL PENAL ȘI DREPTUL PROCESUAL PENAL. PRINCIPIILE APLICĂRII LEGII PROCESUAL PENALE

<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	429
--	-----

<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	431
---	-----

CAPITOLUL AL II-LEA	
PARTICIPANȚII ÎN PROCESUL PENAL	432
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	432
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	438
CAPITOLUL AL III-LEA	
ACȚIUNILE ÎN PROCESUL PENAL	439
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	439
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	447
CAPITOLUL AL IV-LEA	
COMPETENȚA ÎN MATERIE PENALĂ	448
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	448
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	453
CAPITOLUL AL V-LEA	
PROBAȚIUNEA ÎN PROCESUL PENAL	454
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	454
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	459
CAPITOLUL AL VI-LEA	
MĂSURILE PROCESUALE	460
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	460
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	465
CAPITOLUL AL VII-LEA	
ACTELE PROCESUALE ȘI PROCEDURALE COMUNE	466
<i>Secțiunea I. Soluțiile spețelor</i>	466
<i>Secțiunea a II-a. Răspunsuri grile</i>	471

SINTEZE DE TEORIE. SPEȚE. GRILE

Capitolul I

Noțiuni generale privind procesul penal și dreptul procesual penal.

Principiile aplicării legii procesual penale

Secțiunea I. Sinteze de teorie

1. Procesul penal, mijloc de realizare a justiției penale

1.1. Definiția procesului penal

definiție

Procesul penal reprezintă o activitate reglementată de lege, desfășurată de organele judiciare, cu participarea avocatului, a părților și a altor subiecți procesuali, în scopul constatării la timp și în mod complet a faptelor ce constituie infracțiuni, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală.

■ analiza definiției

- ✍ etimologie: termenul latin *processus* – înaintare, progres
- ✍ activitate reglementată de lege
 - mai mult decât în oricare domeniu al activității judiciare, procesul penal trebuie să se desfășoare între coordonatele stricte ale legii (*nullum iudicium sine lege*)
- ✍ organele judiciare
 - organe specializate ale statului, care acționează ca subiecți oficiali în anumite faze ale procesului penal
 - organele judiciare care acționează în procesul penal sunt următoarele (art. 30 C. pr. pen.):
 - organele de cercetare penală
 - organele de cercetare ale poliției judiciare
 - organele de cercetare penală speciale
 - procurorul
 - judecătorul de drepturi și libertăți
 - judecătorul de cameră preliminară
 - instanțele judecătorești

clasificare
organele
judiciare

clasificare părți

☞ părțile

- ☞ subiecți procesuali care exercită sau împotriva cărora se exercită o acțiune judiciară
- ☞ persoane fizice sau juridice, cu drepturi și obligații, penale sau civile, ce reies din calitatea lor procesuală
- ☞ aceste persoane au interese directe în cauză
- ☞ părțile în procesul penal sunt:
 - inculpatul
 - partea civilă
 - partea responsabilă civilmente

☞ subiecții procesuali principali

- ☞ suspectul
- ☞ persoana vătămată

☞ avocatul

- ☞ asistă sau reprezintă părțile ori subiecții procesuali principali, în condițiile legii; poate asista și alți subiecți procesuali

☞ alți subiecți procesuali

- ☞ martorul, expertul, interpretul, agentul procedural, organele speciale de constatare, orice alte persoane sau organe prevăzute de lege având anumite drepturi, obligații sau atribuții în procedurile judiciare penale

ex.

1.2. Fazele procesului penal

1.2.1. Noțiune

definiție

Fazele procesului penal sunt diviziuni ale acestuia, în care își desfășoară activitatea anumite categorii de organe judiciare în îndeplinirea atribuțiilor ce se înscriu în funcția lor procesuală și după epuizarea cărora pot fi date anumite soluții privind cauza penală.

fazele procesului penal sunt următoarele:

- ☞ urmărirea penală
- ☞ judecata
- ☞ punerea în executare a hotărârilor penale rămase definitive

din punct de vedere al numărului fazelor, se întâlnesc procese desfășurate:

- ☞ în formă tipică – procesul penal parcurge toate cele trei faze ale sale
- ☞ în formă atipică – procesului penal îi lipsește faza de urmărire penală desfășurată după procedura obișnuită, tipică
- ☞ după dispoziția procurorului de netrimitere în judecată (ca urmare a clasării), persoana vătămată face plângere, iar judecătorul de cameră preliminară, admitând plângerea, desființează soluția atacată și dispune începerea judecății [art. 341 alin. (7) lit. c) C. pr. pen.]; în acest exemplu, deși dispoziția procurorului a fost de clasare, procesul penal va continua, ca urmare a pronunțării încheierii de începere a judecății de către judecătorul de cameră preliminară

ex.

■ fiecare fază a procesului penal este structurată în etape și stadii procesuale

Respect pentru oaze

☒ faza de judecată se poate desfășura pe parcursul următoarelor etape procesuale:

- ☞ judecata în primă instanță
- ☞ judecata în căile de atac ordinare
- ☞ judecata în căile de atac extraordinare

☒ judecata în primă instanță este structurată în următoarele stadii procesuale:

- ☞ camera preliminară
- ☞ măsurile premergătoare ședinței de judecată
- ☞ verificările prealabile
- ☞ cercetarea judecătorească
- ☞ dezbaterile
- ☞ deliberarea
- ☞ redactarea și comunicarea hotărârii

1.2.2. Urmărirea penală

Fază a procesului penal care are drept obiect strângerea probelor necesare cu privire la existența infracțiunilor, la identificarea persoanelor care au săvârșit o infracțiune și la stabilirea răspunderii penale a acestora, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se dispună trimiterea în judecată.

■ limitele urmăririi penale:

☒ limita inițială

- ☞ este reprezentată de începerea urmăririi penale prin *ordonanță* sau prin *declarație verbală a procurorului în cazul infracțiunilor de audiență*

☒ limita finală

- ☞ este reprezentată de actul de dispoziție prin care procurorul poate dispune, după caz, trimiterea în judecată, clasarea ori renunțarea la urmărirea penală
- ☞ actele care marchează terminarea urmăririi penale:
 - ✓ *rechizitoriul*, act procesual care conține dispoziția de trimitere în judecată; cu titlu de excepție, rechizitoriul poate să conțină atât dispoziția de trimitere în judecată, cât și dispoziția de netrimitere în judecată; astfel, conform art. 328 alin. (3) C. pr. pen., prin rechizitoriu se poate dispune, în procedura rezolvării cauzei de către procuror, și clasarea ori renunțarea la urmărirea penală
 - ✓ *acordul de recunoaștere a vinovăției*, act procesual care conține dispoziția de sesizare a instanței de judecată în ipoteza aplicării procedurii speciale prevăzute în art. 478-488 C. pr. pen.
 - ✓ *ordonanța*, în cazul clasării ori renunțării la urmărirea penală

1.2.3. Judecata

definiție

Fază a procesului penal care se desfășoară în fața instanțelor judecătorești din momentul sesizării judecătorului de cameră preliminară și până la soluționarea definitivă a cauzei penale.

■ limitele fazei de judecată

limita inițială

✎ limita inițială

- este reprezentată de sesizarea instanței de judecată
- actele care marchează limita inițială a fazei de judecată
 - ✓ *rechizitoriul*, act procesual care conține, pe lângă dispoziția de trimitere în judecată, și dispoziția de sesizare a instanței de judecată; dispoziția de trimitere în judecată cuprinsă în rechizitoriu trebuie confirmată de judecătorul de cameră preliminară prin *încheiere* [art. 346 alin. (4) C. pr. pen.]
 - ✓ *acordul de recunoaștere a vinovăției*, act procesual care conține dispoziția de sesizare a instanței de judecată în ipoteza aplicării procedurii speciale prevăzute în art. 478-488 C. pr. pen.
 - ✓ *încheierea motivată* prin care judecătorul de cameră preliminară admite plângerea împotriva unei soluții de netrimitere în judecată și dispune începerea judecății [art. 341 alin. (7) lit. c) C. pr. pen.]
 - ✓ *sentința de declinare a competenței* [art. 50 alin. (1)]
 - ✓ *încheierea* prin care instanța de judecată ierarhic superioară comună soluționează un conflict de competență [art. 51 alin. (6) și (7)]

limita finală

✎ limita finală

- este reprezentată de pronunțarea hotărârii judecătorești definitive (sentință sau decizie) prin care se poate dispune condamnarea inculpatului, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea ori încetarea procesului penal

1.2.4. Punerea în executare a hotărârilor penale rămase definitive

definiție

Fază a procesului penal care are rolul de a traduce în viață hotărârea penală, în vederea realizării scopului legii penale și al legii procesual penale.

■ limitele fazei de punere în executare a hotărârilor penale

limita inițială

✎ limita inițială

- este marcată de acte procesuale sau procedurale diferite, în funcție de modul de soluționare a dosarului penal; cu titlu de exemplu, menționăm:
 - ✓ *mandatul de executare*, în ipoteza punerii în executare a pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, act procedural scriptic emis de către judecătorul delegat cu executarea [art. 555 alin. (1) C. pr. pen.]
 - ✓ *trimiterea de către instanța de executare a unei copii a dispozitivului hotărârii* consiliului local în a cărui circumscripție își are domiciliul condamnatul, precum și altor organe ale statului, în ipoteza punerii în

executare a pedepsei complementare a interzicerii unor drepturi (art. 562 C. pr. pen.)

- ✓ *trimiterea de către instanța de executare a unei copii a hotărârii comandantului unității militare din care a făcut parte persoana condamnată, în ipoteza punerii în executare a pedepsei complementare a degradării militare (art. 564 C. pr. pen.)*
- ✓ *comunicarea copiei dispozitivului hotărârii definitive și a copiei raportului de expertiză medico-legală autorității de sănătate publică din județul pe teritoriul căruia locuiește persoana față de care s-a luat măsura de siguranță a obligării la tratament medical [art. 566 alin. (1) C. pr. pen.]*
- ✓ *comunicarea unei copii a dispozitivului hotărârii organului în păstrarea căruia se află bunul confiscat sau către organele fiscale, atunci când confiscarea privește sume de bani ce nu au fost consemnate la unități bancare, în cazul punerii în executare a măsurii de siguranță a confiscării speciale (art. 574 C. pr. pen.) etc.*

✗ limita finală

⇒ cu titlu de exemplu, menționăm:

- ✓ *întocmirea procesului-verbal de către comandantul locului de deținere, unde se consemnează și data de la care condamnatul a început executarea pedepsei, în ipoteza punerii în executare a pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață [art. 557 alin. (7) C. pr. pen.]*
- ✓ *depunerea recipisei de plată integrală a amenzii la instanța de executare, în ipoteza punerii în executare a amenzii penale [art. 559 alin. (1) C. pr. pen.] etc.*

1.2.5. Organele judiciare care acționează în fiecare fază a procesului penal

■ pe parcursul urmăririi penale

- ✗ procurorul
- ✗ judecătorul de drepturi și libertăți
- ✗ organele de cercetare penală

■ pe parcursul judecății

- ✗ instanța de judecată
- ✗ judecătorul de cameră preliminară
- ✗ procurorul

■ pe parcursul punerii în executare a hotărârilor penale rămase definitive

- ✗ instanța de judecată, prin judecătorul delegat cu punerea în executare a hotărârii
- ✗ alte organe nejudiciare, anume prevăzute în lege (cum ar fi lucrători de poliție, comandantul locului de deținere, când inculpatul condamnat este arestat, comandantul unității militare, dacă inculpatul condamnat se află în executarea serviciului militar, organele fiscale etc.)